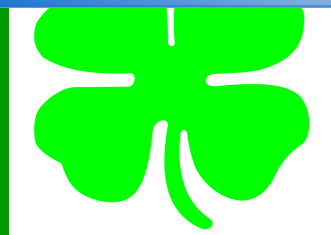

Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features

PSSS

“Agroznanje”

**B
I
L
T
E
N**

BESPLATAN PRIMERAK

Sadržaj:

- ❖ *Prednosti gajenja uljane repice, S. Cvetković, dipl.ing. (str.1)*
- ❖ *Proizvodnja luka srebrnjaka, S. Kodžopeljić, dipl.ing. (str.1)*
- ❖ *Izbor prasadi za buduće nazimice, N. Pipović, dipl.ing. (str.3)*
- ❖ *Nega voćnjaka nakon berbe, V. Trandafilović, dipl.ing. (str.3)*
- ❖ *Navodnjavanje kukuruza, V. Aleksić, dipl.ing. (str.4)*
- ❖ *Zašto velika gazdinstva, D. Kolčić, dipl.ing. (str.5)*

Tel. 019/436-865
E-mail:
psszajecar@ymail.com

**Avgust
2012. godine**

Prednosti gajenja uljane repice

U na-im agroekolo-kim uslovima zastita uljane repice je zna ajno jenostavnija u odnosu na druge useve. Od korovske flore u uljanoj repici preovla uju jednogodi-nje zeljaste biljke. Kod nas se uglavnom uljana repica seje posle strnih flita i gra-ka. Nakon fletve navedenih useva redukcija korova se mođe izvesti mehani kim merama-oranje,tanjiranje.

Prednost gajenja uljane repice je i njena ozimost-seje se u pozno leto ili ranu jesen, pa ve ina korova izmrzne tokom zime. Preostali korovi esto ne mogu da se razvijaju zbog velikog broja biljaka uljane repice po jedinici povr-ine (70-80) ,koje se dodatno granaju onemogu avaju i razvoj drugim biljkama.Ako se primenjuju osnovne agrotehni ke mere (zdravo seme, tolerantne sorte, plodored, zaoravanje fletvenih ostataka), o ekivano je da dufla niz godina ne bude ve ih problema, posmatrano sa fitopatolo-kog aspekta.

Letni insekti mogu biti limitiraju i faktor proizvodnje. Javljaju se tokom vegetacije, o-te uju i usev u razli itim fazama razvoja. U na-im agroekolo-kim uslovima potrebno je ponekad vi-e hemijskih tretmana za za-titu uljane repice.Od -teto ina u prole e najve i problem predstavlja repi in sjajnik. Postoje i brojne druge prednosti gajenja uljane repice. Ozima uljana repica ,kao i druge ozime biljne vrste, izbegava period letnjih su-a i visokih temperatura koje su poslednjih godina dovele do strahovitih gubitaka prinosa.Zaoravanjem fletvenih ostataka zemlji-te se oboga uje organskim kalijumom,pa uljana repica predstavlja odli an predusev za kaliofilne biljke poput krompira, mrkve i paradajza.

Sa aspekta plodoreda, gajenje uljane repice takodje daje brojne mogu nosti. Kod nas se seje u prvoj polovini septembra, a vr-idba se obavlja krajem juna u zavisnosti od klimatskih uslova. Setva se obavlja kada u

polju ima malo radova. Rano skidanje useva omogu uje dobru pripremu zemlji-ta za naredne useve ili postrnu setvu nekih ratarsko- povrtarskih biljaka (krastavac korni-on, mrkva cvekla, kukuruz -e erac).Tako e uljana repica je poznata kao izuzetna medonosna biljka, u povoljnim godinama se s jednog hektara mođe dobiti od 100 do 150 kilograma meda.

Osnovna prednost gajenja ove kulture je ta -to na svetskom trfli-tu vlada sve ve a potrafnja za semenom uljane repice kao sirovinom za prera iva ku industriju.

(Srdan Cvetković, dipl.ing.)

Proizvodnja luka srebrnjaka

U toku avgusta meseca treba zapo eti pripremu zemlji-ta za setvu i sadnju luka srebrnjaka koji je namenjen za prole nu potro-nju mladog luka ili za proizvodnju zrelih lukovica u toku juna meseca. Najpoznatije gajene sorte su: Majski srebrnjak, Junski srebrnjak, Sidra, Skopski srebrnjak i dr. a naziv srebrnjak dobili su po belim ovojnim listovima lukovice. Ovo povr e uglavnom dolazi posle useva koji se skidaju tokom juna i jula meseca odnosno kada su njive slobodne od drugih useva tako da je potrebno na vreme izvr-iti osnovne operacije kao -to su oranje, ubrenje sa 200-300 kg NPK (8:16:24) po ha i povr-insku pripremu zemlji-ta. Za setvu se priprema leja -irine oko 120 cm proizvoljne dufline. Naj e- a gre-ka proizvo a a je setva oma-ke. Setva se obavlja u redove na rastojanju od oko 5 cm i na dubinu oko 2 cm. Najpofeljnije rastojanje u redu je 25 cm kako bi se dobio -to kvalitetniji rasad. Posle setve seme je potrebno prekriti kompostom ili kvalitetnom zemljom i dobro zaliti. Do momenta rasa ivanja treba primenjivati redovne mere nege kao -to su zalivanje, prihranjivanje i po potrebi za-tita. Rasa ivanje na manjim

im
-to
se
i za
a se
dnji
zalivanje je potrebno obavljati u prole e ako
nema dovoljno vlage, uz prihranjivanje useva
jednom ili u dva navrata sa 200-300 kg NPK
(8:16:24) po ha ili sa oko 150 kg azotnog
ubriva po ha ukoliko je usev izrazito slab.
Pored proizvodnje luka srebrnjaka iz direktne
setve i iz rasada mofle se obavljati i sadnja iz
arpadffika od po etka septembra do kraja
oktobra. Sadi se u trake od 4-6 redova na
rastojanju od 20 cm izme u redova i 40 cm
izme u traka. U redu se rastojanje kre e od 3-
10 cm a mofle i e-e ukoliko se vr-i
sukcesivno upanje mladog luka u rano
prole e. Dalje mere nege su kao pri redovnoj
proizvodnji direktnom setvom, a sastoje se od
za-tite useva od korova, bolesti, -teto ina i
zalivanja u drugom delu vegetacije ukoliko je
to potrebno. Luk srebrnjak, zavisno od sorte,
dospeva po etkom juna. Zrele lukovice
srebrnjaka uvaju se kratko, mesec do mesec i
po dana, a u kontrolisanim uslovima
(hladnja ama) znatno duže. Uz pravilnu
agrotehniku mogu da se ostvare prinosi 30-40
tona po hektaru.

(*Slavica Kodžopeljić, dipl.ing.*)

Izbor prasadi za buduće nazimice

fiensku prasad, za budu e priplodne nazimice,
treba birati od majki superiornih geneti kih
svojstava. Osim toga pokazalo se da flenska
prasad odgajana u manjim leglima (5-6
prasadi) postaju znatno fertilnije plotkinje od
onih koja su odgajana u leglima sa 10 i vi-e
prasadi. Zbog toga legla iz kojih se biraju
potencijalne priplodne nazimice treba smanjiti
na 5-6 prasadi a ostalu prasad pridodati
leglima onih krma a koje daje prasad za tov.

(*Nedeljko Pipović, dipl.ing.*)

Nega voćnjaka nakon berbe

Nakon berbe i uskladi-tenja ili prodaje
plodova sezona za vo are jo-uvek nije
zavr-ena. U ovom periodu potrebno je obaviti
radove u vo njaku koji imaju za cilj da
pripreme biljke za predstoje u zimu i smanje
infekcioni potencijal prezimljuju ih bolesti i
-teto ina za narednu proizvodnu sezonu.

Sa postepenim zahla enjem i smanjenjem
temperaturnih vrednosti i biljke bi trebalo da
zaustave vegetativni rast, smanje proces
fotosinteze, stvorene hranljive materije
usmere i uskladi-te u koren, smanje odnosno
uspore protok biljnih sokova i odbace li-e.
Kada je jesen topla i sun ana, sa
temperaturama iznad vi-egodi-njeg proseka
biljke jednostavno ne prepoznaju da nastupa
period pripreme za zimsko mirovanje. U tom
slu aju mofle do i do veoma -tetnih pojava
kao -to su bubrenje pupoljaka i ponovno
prolistavanje vo aka. U slu aju naglog
zahla enja i pada temperature dolazi do
izmrzavanja nabubrelih pupoljaka, pucanja
kore, smrzavanja deblla...

U slu aju da zbog vremenskih uslova bijke ne
odbace lista da bi spre ili napred navedene
negativne posledice, preporuka je
proizvo a ima prskanje vo njaka sa ureom.
Ureu treba rastvoriti u vodi u koncentraciji od
5% i primeniti je kao da je u pitanju pesticid.
Urea e naterati biljku da odbaci lisnu masu-
list je sprflen i opada, i po ne sa fiziolo-kim
procesima koji e je pripremiti za zimu.
Ovako primenjen rastvor uree ima dopunsko
fungicidno delovanje na prouzrokova e
bolesti koji prezimljuju na vo kama, a
posebno na prouzrokova a a ave krastavosti
ploda jabuka. Najbolji efekat se postifle ako se
rastvor uree primeni pre nego -to li-e
promeni boju odnosno najkasnije u momentu
kada li-e po ne da menja zelenu boju u
svetlo blede zelenu ili flutu. Naime biljka e
uspjeti da usvoji azot iz uree i transportuje ga
u koren, grane i pupoljke. Usvojeni i
uskladi-teni azot biljka e da iskoristi u
prole e za bubrenje pupoljaka i po-etni
porastr mladara i razvitak cvetnih pupoljaka.

Kada biljka zbaci lista treba obaviti uklanjanje
svih bolesnih, suvih, polomljenih i o-te enih
grana. Na ovaj na in spre avamo

U ovom periodu bi trebalo obaviti osnovno ubravanje vo njaka. Za tu namenu najbolje je koristiti kompleksna mineralna ubriva sa ve im sadržajem fosfora u odnosu na azot.

Jesenje- plavo prskanje vo a bi trebalo obaviti nakon berbe kada biljka po ne sa odbacivanjem lista. Treba koristiti preparate na bazi bakra u koncentracijama preporu enim za ovo prskanje. Utro-ak vode po hektaru treba da je 600 litara za vinograde i 1200-1500 za vo njake. Ova pove ana koli ina vode je potrebna kako bi -to bolje okupali vo ke odnosno pokrili sve delove biljaka i na taj na in obezbedili -to bolje i efikasnije delovanje bakarnih preparata. Plavo prskanje mofle da se izvede i nakon -to biljka odbaci celokupnu lisnu masu. Treba voditi ra una da se prskanje izvede po -to stabilnijem vremenu- bez vetra ili po slabom vetru, kao i da temperatura vazduha u vreme prskanja nije ispod 10 stepeni. Kori- ena literatura sajt poljopartner.

(Vladan Trandafilović, dipl.ing.)

Navodnjavanje kukuruza

Obi no se smatra da je kukuruz otporan prema su-i i da ekonomi no tro-i vodu, jer ima mali transpiracioni koeficijent 250-400 - me utim, po-to stvara veliku vegetativnu masu, daje visoke prinose i ima duga ak vegetacioni period u toku prole no ó letnjih toplih meseci, kukuruz tro-i velike ukupne koli ine vode - u nedostatku vode uspe-no prebrodi su-u, ali daje niske prinose, - dobro iskoristi minimalne padavine zahvaljuju i obliku i poloflaju lista i adventivnom korenu - u navodnjavanju je kukuruz posebno zastupljen u visokom procentu - gaji se za zrno, i zelenu sto nu hranu (silafu), kao postrni usev za silafu - koristi se u ishrani stoke i flivine, kao

vafna tehni ka sirovina - skrob - alkohol i dekstrin - bra-no i pahuljice u ishrani ljudi prose no tro-i 450-530 mm *Najviše zahteva i troši vode u periodu 7-10 dana pre metličanja do završetka oplodnje Najveće smanjenje prinosa u zrnu prouzrokuju nedostaci pristupačne vode u fazi cvetanja, uključujući metličenje, svilanje i polenizaciju* od nicanja do faze 7-8 listova kukuruz iskoristi 11-12% od ukupno potrebnih koli ina vode do metli anja utro-i 19-20%, potom do cvetanja potro-nja vode je 22-23 %, u etvrtom periodu **od cvetanja do završetka oplodnje utroši 28-30 %** uz istovremeno najve i dnevni utro-ak, 15-20% utro-i se u periodu nalivanja zrna Deficit vode uslovljava

- nedovoljnu oplodnost,

- krezubost na klipovima

-Kukuruz je naro-ito osetljiv na visoke temperature vazduha 32-35 °C i niska relativna vlafnost ispod 30 % nepovoljni su za oplodnju, te se preporu uju osveflavaju a zalivanja.

ZALIVNI REŽIM 1. po kritičnim fazama razvića jedno zalivanje u fazi 7-8 listova, pre metli anja, po zavr-etku oplodnje i u nalivanju zrna dva zalivanja pre metli-anja, po zavr-etku oplodnje i u nalivanju zrna -zalivni režim po spoljašnjim znacima (boja lista, uvijanje listova, otvorenost-zatvorenost stoma) - koncentracija čelijskog soka

2. prema vlažnosti zemljišta tehnički minimum 60-65 % PVK 3. Vodni bilans Bioklimatski metod bioklimatski koeficijent za podru je Vojvodine 1,5 m 3 /ha za svaki stepen srednje dnevne temperature vazduha - optimalnu vlafnost zemlji-ta treba odrflavati do dubine od 60 cm

PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Zašto velika gazdinstva

Agrarna politika Evropske Unije zasniva se na povećanju veličine poseda i smanjenju broja farmi. Pored velikih gazdinstava u Evropskoj Uniji opstaju i mala gazdinstva, kao porodice i ona su značajni inilaci razvoja. Postoje i mešovita gazdinstva koja se naslanjaju na industrijsku proizvodnju i ona zauzimaju od 10-50% u skandinavskim zemljama. Ukupnjavanje poseda u EU traje već 40 godina i pokazuje da je to ipak spor ali dostižan proces, koji zahteva veliku pomoć države. U EU su se izdvojile male, srednje i krupne porodice ne farme kao i multinacionalne kompanije koje pored poljoprivrede obuhvataju i prehrambeno proizvodstvo i industriju. Pored ukupnjavanja poseda odvija se intezifikacija poljoprivrede, što podrazumeva visoku proizvodnju po jedinici kapaciteta. U Republici Srbiji najveći je broj sitnih gazdinstava sa posedom ispod 3 hektara. Pored toga taj posed je izdvojen na više parcela. Poseban problem predstavlja demografska struktura vlasnika poljoprivrednih gazdinstava, gde se smanjuje broj radno sposobnih lica. Izražen je i problem sve većeg broja neflenja, sa malom šansom da se njihov status promeni. Krupna poljoprivredna gazdinstva upotrebljavaju po jedinici površine manje ljudskog rada i sredstava za proizvodnju. Mogućnost racionalnog iskorišćavanja savremenih sredstava za proizvodnju vodi smanjenju troškova po jedinici proizvoda a primena nauke i tehnike je mnogo lakša u većim gazdinstvima što dovodi do boljeg iskorišćavanja prirodnih uslova. Na velikim gazdinstvima dolazi do integrisanja poljoprivredne i industrijske proizvodnje što donosi veću dobit, zato mnogi manji proizvođači i treba da nastoje da saradnjom sa velikim organizacijama iskoriste razna njihova prednosti.

(Dragan Kolčić, dipl.ing.)

Max. dnevni utrošak (ETP) 5-7mm u zavisnosti od uslova godine javlja se u fazi metlice do završetka oplodnje **izmene u proizvodnom procesu** - pomeranja roka sadnje i u drugoj polovini maja - gustina sklopa zavisno od hibrida - gajenje useva ozime me usezonske setve za zelenu sto nu hranu ili zeleni no ubrivo (siderat) 25/35 t/ha kvalitetne zelene mase, koja se skida krajem aprila i po etkom maja-gajenje u postrnoj setvi za zrno i zelenu masu **specifičnosti navodnjavanja semenskog kukuruza**

Semenski kukuruz se gaji u svim rejonima na veći zemlje, skoro sva proizvodnja je u uslovima navodnjavanja, jer je neophodno proizvoditi planirane količine kvalitetnog semena

Potrebe za vodom semenskog kukuruza manje su od merkantilnog, jer je semenski kukuruz manji po habitusu ima manju vegetativnu masu. Proizvodi se od roditeljskih komponenti -linija, koje su osetljive na deficit vlage pa je neophodno sprovesti zalivni režim sa izvesnim specifičnim razlikama

Za uspešnu proizvodnju kvalitetnog semena presudno je ujednačeno nicanje roditeljskih komponenti, pre svega kod hibrida gde se roditeljske komponente seju u različito vreme.

Stvoriti uslove za istovremeno svilanje i metličanje roditeljskih komponenti da bi se uspešno obavila oplodnja

- *Prvo zalivanje odmah posle sadnje sa manjom zalivnom normom 20 -30 mm*

- *Viši tehnički minimum vlažnosti 70 % PVK*

- *hidrofitotermički indeks 0,18*

- *semenski kukuruz treba obavezno zaliti u vreme čupanja metlice - troši znatne količine vode*

(Valentina Aleksić, dipl.ing.)

(kolegama za-itarima na terenu,
lekarima i poljoprivrednicima)
U slu aju namernog i nenamernog
trovanja sa pesticidima hitno je
potrebno obratiti se:

**Centru za kontrolu trovanja
VOJNOMEDICINSKA
AKADEMIJA**

**Beograd, Crnotravska 17
011/36-08-440, 36-08-122**

Ovo je jedina ustanova u Srbiji
koja 24 sata dnevno, svih 365 dana
u godini,
preko telefona ili neposredno, na
Klinici za toksikologiju,
prufla neophodne informacije i
le i od svih vrsta akutnih trovanja

**Za bliža objašnjenja i
informacije možete se
obratiti savetodavcima PSSS
„Agroznanje”Zaječar**

**IZDAJE: POLJOPRIVREDNA STRUČNA
I SAVETODAVNA SLUŽBA
„AGROZNAJJE” D.O.O. ZAJEČAR,
19000 ZAJEČAR, UL. NIKOLE PAŠIĆA
37/4, TEL.: +381 19 436-865; Fax.: +381
19 429-185**

**Glavni i odgovorni urednik: Vladan
Trandafilović, spec.ampelografije,**

**Tehnički urednik: Vladan Trandafilović,
spec.ampelografije,**

Tekstove priredili:

**Slavica Kodžopeljić, dipl.ing. – Stručni
saradnik za povrtarstvo,**

**Neđeljko Pipović, dipl.ing. – Stručni
saradnik za stočarstvo,**

Vladan Trandafilović,

**spec.ampelografije – Stručni saradnik za
vočarstvo i vinogradarstvo,**

**Srđan Cvetković, dipl.ing. – Stručni
saradnik za ratarstvo,**

**Valentina Aleksić, dipl.ing. – Stručni
saradnik za melioracije zemljišta,**

**Dragan Kolčić, dipl.ing. - Stručni
saradnik za agroekonomiju**

Slavica Dželatović, dipl.ing. - Direktor

TIRAFi: 300 PRIMERAKA